

INTERNATIONALE HANDEL EN LOGISTIEK MONITOR

Januari 2023

WERELDHANDEL

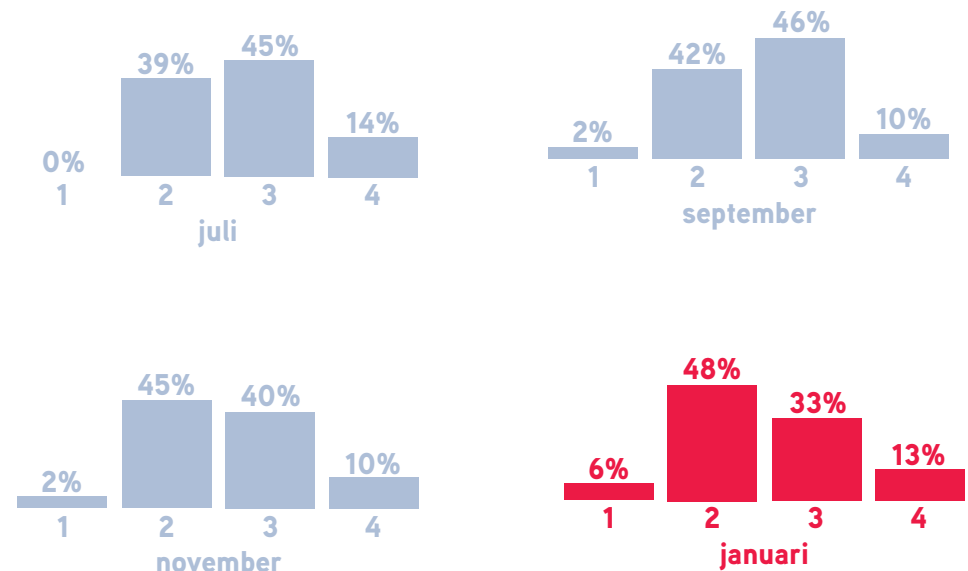
Ontwikkeling wereldhandel voor het bedrijf in de afgelopen maand

(basis: allen)

- 1 Makkelijker
- 2 Onveranderd
- 3 Moeilijker
- 4 Geen opgave

Problemen wereldhandel verbeterd

33% van de ondervraagde bedrijven geeft aan dat de wereldhandel voor hun bedrijf moeilijker verloopt dan een jaar geleden. Vorig jaar lag dat duidelijk hoger met de piek in maart 2022. Ook ten opzichte van de vorige meting wordt de wereldhandel minder vaak als 'moeilijker ten opzichte van een jaar geleden' gekwalificeerd.

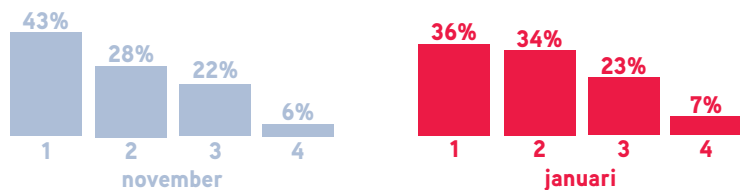

BEDRIJFSECONOMISCHE ONTWIKKELINGEN

Omzetontwikkeling ten opzichte van een jaar geleden

(basis: allen)

- 1 Beter
- 2 Onveranderd
- 3 Slechter
- 4 Geen opgave

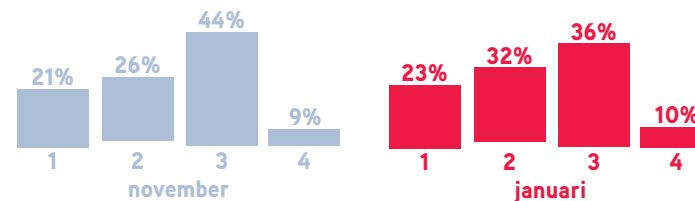
Omzetontwikkeling minder vaak beter

Ruim een derde van de bedrijven geeft aan dat de omzet beter is dan een jaar geleden en voor ruim een vijfde is dat juist slechter. Per saldo (13%) zijn er meer bedrijven met een positieve dan een negatieve omzetontwikkeling. In januari 2022 lag dat saldo duidelijk hoger (34%), maar ook bij de andere metingen zien we in de meeste gevallen een beter saldo van bedrijven met verbeterde omzetontwikkeling.

Winstontwikkeling ten opzichte van een jaar geleden

(basis: allen)

- 1 Beter
- 2 Onveranderd
- 3 Slechter
- 4 Geen opgave

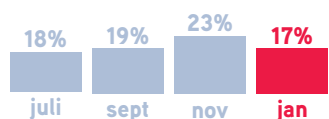

Winstontwikkeling beter dan in november 2022

Bijna een kwart van de ondervraagde bedrijven geeft aan dat de winst van het bedrijf ten opzichte van vorig jaar is gestegen, maar bij ruim een derde is de winst slechter dan een jaar geleden waardoor per saldo het aandeel bedrijven met positieve winstontwikkeling negatief is (-13%). Daarmee is de winstontwikkeling per saldo beter dan in november 2022 (-23%), maar nog wel iets minder goed dan in januari 2022 (-6%).

Gemiddelde omzetstijging ten opzichte van een jaar geleden

(basis: omzet is beter dan een jaar geleden)

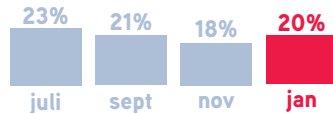

Gemiddelde omzetstijging lager

De 36% bedrijven die aangaf dat de omzet was gestegen ten opzichte van vorig jaar geven gemiddeld aan dat de omzet met 17% is gestegen, wat alleen niet noemenswaardig verschilt van september en juli 2022. In alle andere gevallen ligt de gemiddelde omzetstijging hoger dan we in januari 2023 zien.

Gemiddelde omzetzijging ten opzichte van een jaar geleden

(basis: omzet is slechter dan een jaar geleden)

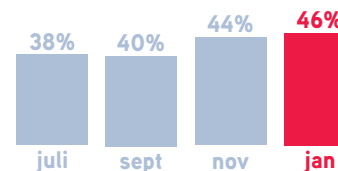

Gemiddelde omzetzijging gelijk gebleven

De 23% bedrijven die aangaven dat de omzet slechter is dan een jaar geleden, geven gemiddeld aan dat het daarbij om een omzetzijging gaat van 20%, wat niet wezenlijk verschilt van de voorgaande meting en januari 2022.

Gemiddelde winststijging ten opzichte van een jaar geleden

(basis: winstgevendheid is beter dan een jaar geleden)

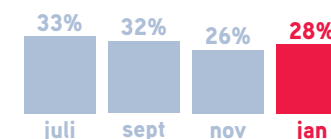

Gemiddelde winststijging hoger dan een jaar geleden

De 23% bedrijven die aangaven dat de winst was gestegen ten opzichte van een jaar geleden geven gemiddeld aan dat het daarbij om een winststijging van 46% gaat, wat niet noemenswaardig verschilt van de meting in november 2022. In januari 2022 lag de gemiddelde winststijging wel duidelijk lager.

Gemiddelde winstdaling ten opzichte van een jaar geleden

(basis: winstgevendheid is slechter dan een jaar geleden)

Gemiddelde winstdaling gelijk aan jaar geleden

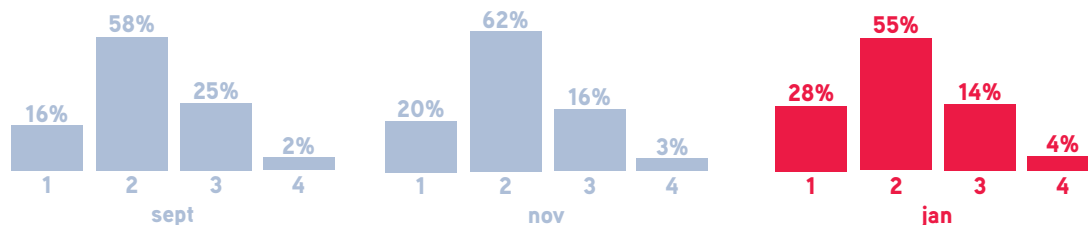
De 36% bedrijven die aangaven dat de winst was gedaald ten opzichte van een jaar geleden geven gemiddeld aan dat het daarbij gaat om een winstdaling van 28%, wat gelijk is aan november 2022 en ook niet verschilt van januari 2022.

VERSTORINGEN 1/2

Momenteel sprake van verstoringen in de bedrijfsvoering

(basis: allen)

1 Nee
2 In enige mate
3 In sterke mate
4 Geen opgave

Aandeel verstoringen minder

Ruim twee op de drie bedrijven geven aan dat er momenteel sprake is van verstoringen in de bedrijfsvoering. Dat is een verbetering ten opzichte van alle voorgaande metingen.

Acties om effect verstoringen te minimaliseren

(basis: momenteel sprake van verstoringen in de bedrijfsvoering)

Acties tegen effect verstoring gelijk aan november

Bedrijven met verstoringen in de bedrijfsvoering proberen het vaakst het effect van verstoringen te minimaliseren met prijsverhogingen. Dat is al sinds het begin van de metingen het geval. Ten opzichte van de vorige meting zien we geen wezenlijke verschillen in aandeel, maar ten opzichte van een jaar geleden zien we dat er wat vaker naar nieuwe markten wordt gezocht en vooral dat minder bedrijven voorraden aanleggen.

Acties	mrt	mei	juli	sept	nov	jan
Prijsverhogingen	55%	55%	50%	54%	53%	51%
Nieuwe markten zoeken	28%	26%	24%	26%	23%	29%
Voorraden aanleggen	38%	41%	41%	43%	33%	28%
Overstap nieuwe leveranciers	23%	24%	23%	23%	23%	21%
Actief HR beleid	13%	16%	16%	21%	17%	20%
Investeren in digitalisering en IT	11%	15%	15%	17%	17%	18%
Nauwere/andere samenwerking/nieuwe spelers	23%	16%	22%	17%	21%	15%
Supply chain verleggen	16%	13%	11%	15%	15%	14%
Andere producten verhandelen	12%	10%	9%	12%	10%	13%
Samenwerken met bedrijven uit andere ketens	11%	8%	9%	8%	7%	13%
Robotisering	5%	4%	8%	6%	6%	10%
Scenarioplanning toepassen	10%	11%	10%	8%	11%	9%
Werken met een ad hoc of supply chain crisisteam	9%	8%	8%	6%	7%	4%
Investeren in een ander businessmodel	3%	4%	2%	2%	3%	2%

Verstoringen waarvan sprake is in de bedrijfsvoering

(basis: momenteel sprake van verstoring in de bedrijfsvoering)

Verstoringen vrijwel gelijk aan vorige meting

Kijken we naar de vorige meting dan zien we geen noemenswaardige verschillen, behalve een lager aandeel bedrijven die aangeven dat het om logistiek en (dreigend) dieseltelkort gaat. Als we een jaar terug kijken, zien we nu meer bedrijven die aangeven te maken te hebben met hoge energieprijzen/stroomtekort, oplopende personele kosten vast, onvoorspelbare vraag, afnemende vraag en oorlog(sdreiging). Minder bedrijven ten opzichte van januari 2022 noemen gebrek aan grondstoffen, logistiek, ziekteverzuim, tekort aan verpakkingsmaterialen, explosieve toename vraag, niet kunnen reizen en overheidsmaatregelen vanwege corona (we zaten toen nog in lockdown).

Verstoring	mei	juli	sept	nov	jan
Hoge energieprijzen/stroomtekort	50%	49%	58%	53%	54%
Personeelstekorten/arbeidsmarkt	57%	57%	58%	53%	49%
Oplopende personele kosten vast	27%	32%	37%	36%	42%
Gebrek aan grondstoffen	56%	50%	45%	38%	36%
Logistiek	40%	36%	40%	35%	28%
Onvoorspelbare vraag	26%	24%	25%	23%	28%
Afnemende vraag	15%	16%	21%	23%	24%
Ziekteverzuim	17%	16%	19%	22%	23%
Oplopende personele kosten flexkrachten	24%	21%	20%	18%	20%
Oorlog(sdreiging)	23%	20%	17%	22%	19%
Teruglopende vakkennis binnen bedrijf	11%	11%	12%	16%	14%
Verslechtering betalingsgedrag	14%	14%	15%	12%	14%
Overheidsmaatregelen in het algemeen	9%	8%	13%	19%	13%
Sancties/ export controle/dual use	10%	8%	11%	13%	9%
Chipstekorten	11%	9%	10%	10%	8%
Onduidelijke doane-procedures	4%	5%	6%	10%	7%
Financiering	4%	5%	8%	8%	7%
Te kort aan verpakkingsmaterialen	11%	12%	10%	9%	6%
Explosieve toename vraag	6%	7%	8%	3%	4%
Niet kunnen reizen	4%	4%	7%	3%	3%
Onbetrouwbare IT systemen	2%	3%	2%	3%	3%
Hacking/cybersecurity issues	2%	2%	0%	3%	3%
Overheidsmaatregelen vanwege corona	5%	6%	4%	4%	2%
Natuurrampen	1%	1%	0%	1%	1%
Non tarifaire maatregelen	0%	0%	0%	1%	0%

VERSTORINGEN 2/2

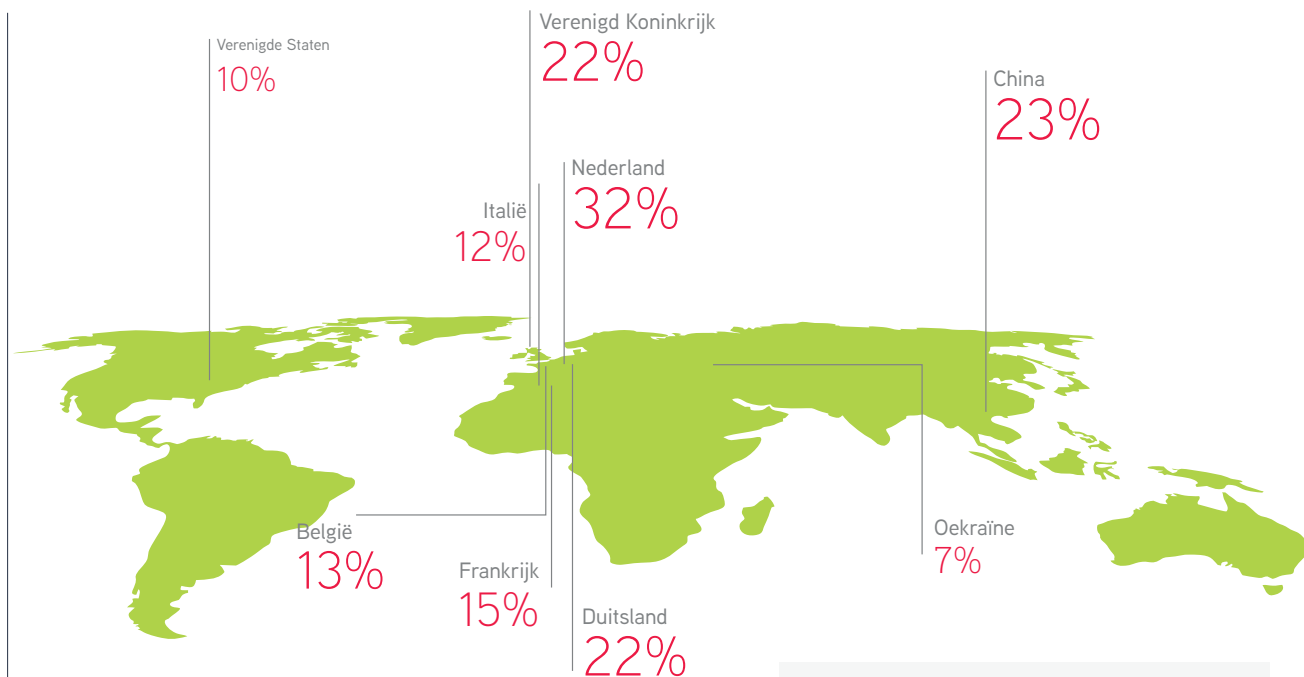
Verstoringen in logistiek

(basis: momenteel sprake van logistieke verstoringen in de bedrijfsvoering)

Minder issues met rederijen

28% van de bedrijven waarbij momenteel sprake is van verstoringen in de bedrijfsvoering geeft aan dat het daarbij (mede) om verstoringen in de logistiek gaat. Ten opzichte van de voorgaande meting zien we alleen dat het aandeel bedrijven is gedaald dat in dit verband issues met rederijen noemt. Ten opzichte van een jaar geleden zien we dat ook en tevens lag het tekort aan verpakkingsmaterialen en beperkte capaciteit lijndiensten luchtvracht toen hoger en het aandeel bedrijven met gebrek aan opslag lager.

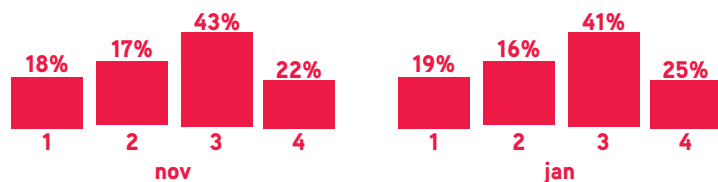
Verstoring	mei	juli	sept	nov	jan
Levertijden	73%	58%	61%	59%	65%
Issues rederijen	58%	57%	54%	55%	37%
Tekort aan logistiek personeel	24%	28%	31%	31%	24%
Weg: chaffeurstekorten, congestie	36%	36%	39%	31%	28%
Gebrek aan opslag	8%	12%	19%	20%	23%
Tekort aan verpakkingsmaterialen	8%	15%	16%	12%	8%
Beperkte capaciteit lijndiensten luchtvracht	18%	18%	9%	9%	5%
Problematiek met infrastructuur binnenvaart	0%	4%	7%	5%	5%
Problematiek met kustwerken	1%	3%	3%	5%	5%
Trein: capaciteit, reparaties schade	4%	2%	6%	2%	0%

Meeste impact verstoringen

(basis: momenteel sprake van verstoringen)

- 1 Export
- 2 Import
- 3 Beide ongeveer gelijk
- 4 Geen opgave

Impact verstoringen op import en export gelijk

Volgens 57% van de respondenten van bedrijven die verstoringen ervaren in de bedrijfsvoering hebben de verstoringen impact op de import en in 60% van de gevallen (ook) op de export. Dat verschilt niet wezenlijk van alle metingen in 2022. Onveranderd geven relatief de meeste de bedrijven die verstoringen ervaren aan dat het de export net zo hard raakt als de import.

Top 10 landen met verstoringen goederenstromen

(basis: noemt logistiek als verstoring in de bedrijfsvoering)

Nederland aan kop in logistieke verstoringen

Gevraagd aan bedrijven die logistieke verstoringen noemden als verstoring van de bedrijfsvoering in welke landen ze het meest verstoringen in de goederenstromen ondervonden, levert met Nederland voor het eerste een andere koploper op, alhoewel China (voorheen de koploper), Duitsland, Verenigde Staten en Verenigd Koninkrijk niet significant verschillen in aandeel. Ten opzichte van de vorige meting en een jaar geleden zien we dat de Verenigde Staten minder vaak wordt genoemd. Het aandeel bedrijven dat China noemt in dit verband is gedaald ten opzichte van een jaar geleden. Wellicht ten overvloede, maar toch nog maar eens voor de zekerheid; onderstaande rangorde heeft uiteraard ook te maken met het aandeel landen waarin en waarmee gehandeld wordt.

Maand	juli	sept	nov	jan
China	36%	34%	28%	23%
Nederland	30%	29%	27%	32%
Duitsland	34%	23%	26%	22%
Verenigd Koninkrijk	30%	21%	20%	22%
Frankrijk	15%	13%	11%	15%
België	22%	14%	17%	13%
Italië	9%	11%	9%	12%
Verenigde Staten	27%	15%	21%	10%
Spanje	9%	9%	5%	10%
Oekraïne	12%	6%	9%	7%

VERWACHTE DUUR

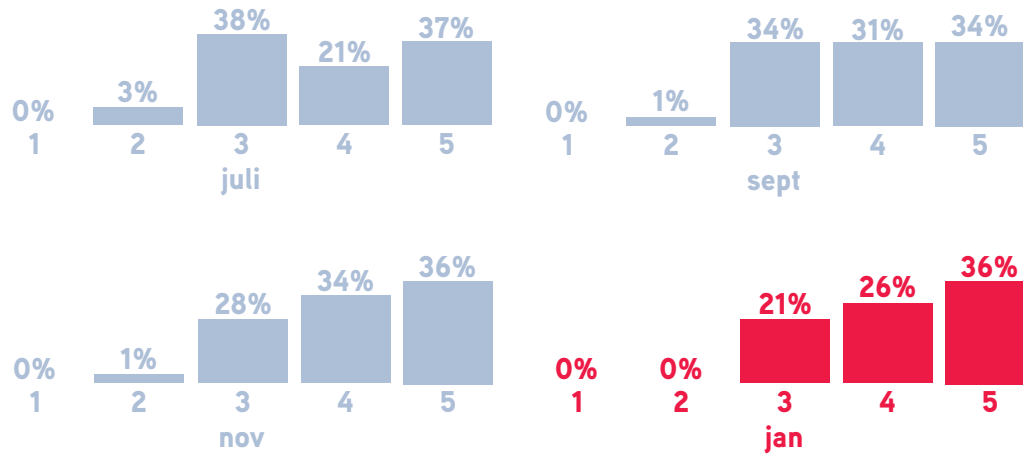
Verwachte duur verstoringen op de bedrijfsvoering

(basis: momenteel sprake van verstoringen op bedrijfsvoering)

- 1 Tot eind 2021
- 2 Tot in 2022
- 3 Tot in 2023
- 4 Tot na 2023
- 5 Geen opgave

Verwachte duur impact gelijk aan vorige meting

Net als bij de vorige metingen zien we dat een grote groep geen uitspraak durft te doen over de duur van de impact. Verder zien we dat het aandeel bedrijven dat denkt dat de verstoringen tot in of na 2024 (in 2022 was 'na 2023' de laatste categorie) niet significant verschilt van november 2022, maar ten opzichte van alle voorgaande metingen zien we dat de verwachte duur verder is doorgeschoven.

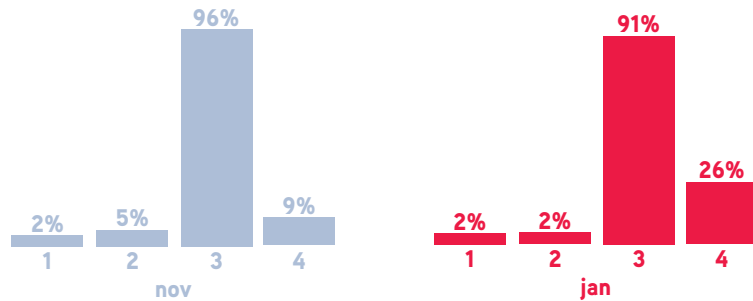

FINANCIËLE GEVOLGEN

Verandering betalingsgedrag afnemers door verstoringen

(basis: verstoringen zijn van invloed op betalingen afnemers)

- 1 Sneller
- 2 Op tijd
- 3 Later
- 4 Niet

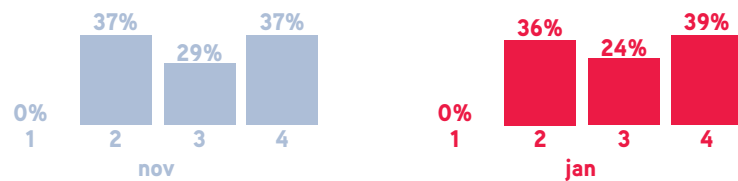
Meer afnemers betalen niet

Aangezien het betalingseffect per afnemer verschillend kan zijn, konden respondenten meerdere antwoorden kiezen op de vraag welk effect de verstoringen hadden in het betalingsgedrag. Net als in de voorgaande metingen zien we dat in overgrote meerderheid van de gevallen latere betalingen aan de orde zijn. Ten opzichte van november tot en met mei 2022 zien we een stijging van het aandeel afnemers dat niet betaalt. In januari 2022 was dat gelijk.

Invloed verstoringen op faillissementen

(basis: momenteel verstoringen in de bedrijfsvoering)

- 1 Positief
- 2 Niet
- 3 Negatief
- 4 Geen opgave

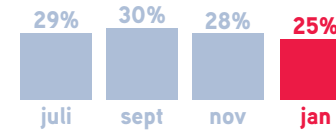

Invloed verstoringen faillissementen gelijk

Van de ruim twee op drie bedrijven die aangaven dat er sprake was van verstoringen in de bedrijfsvoering denkt 24% dat de verstoringen een negatieve invloed zullen hebben op faillissementen in de sector, wat neerkomt op een negatieve verwachting bij 17% van het totaal aantal ondervraagde bedrijven. Volgens de grootste groep zal het geen invloed hebben en bijna even zo veel kunnen er geen uitspraak over doen. Ten opzichte van de voorgaande metingen zien we geen wezenlijke verschillen.

Geeft aan dat verstoringen invloed hebben op betalingen afnemers

(basis: momenteel sprake van verstoringen in de bedrijfsvoering)

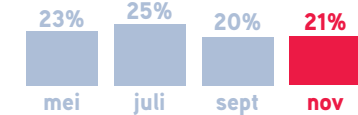

Invloed verstoringen al een jaar gelijk

25% van de bedrijven waar momenteel sprake is van verstoringen in de bedrijfsvoering geeft aan dat deze verstoringen invloed hebben op betalingen van de afnemers, wat neerkomt op 18% van het totaal aantal bedrijven. Dat is niet wezenlijk anders dan bij alle metingen in 2022 zagen op dit punt.

Aandeel omzet dat verbonden is aan verstoord betalingsgedrag

(basis: verstoringen hebben invloed op betalingen afnemers)

Effect verstoorde betalingen op omzet onveranderd

De 28% bedrijven die aangaven dat er sprake is van verstoord betalingsgedrag als gevolg van de verstoringen geven gemiddeld aan dat deze verstoorde betalingen 21% van de omzet raken, wat niet significant verschilt van voorgaande metingen.

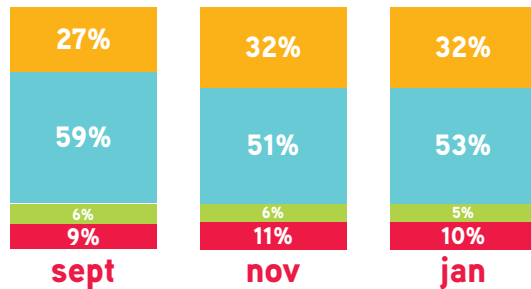

PERSONELE ONTWIKKELINGEN 1/2

Ontwikkeling ziekteverzuim ten opzichte van een jaar geleden

(Basis: allen)

- 1 Toegenomen
- 2 Onveranderd
- 3 Afgenomen
- 4 Geen opgave

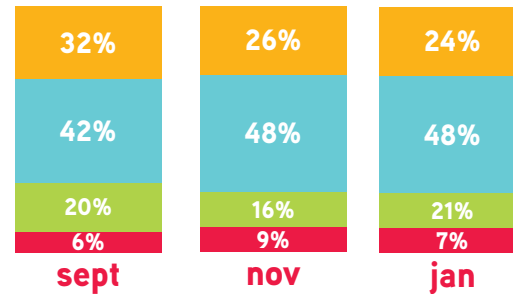
Ziekteverzuik stabiel vanaf mei 2022

Iets meer dan de helft van de bedrijven geeft aan dat het ziekteverzuim ten opzichte van vorig jaar onveranderd is. Bij 32% van de bedrijven ligt het ziekteverzuim wel hoger. Resultaten waren minder goed in januari 2022, omdat toen meer bedrijven aangaven dat het ziekteverzuim was toegenomen ten opzichte van een jaar geleden. Respondenten die antwoord konden geven of het ziekteverzuim was toegenomen, afgenomen of gelijk was gebleven gaven aan dat 9% van het huidige ziekteverzuim langdurig (langer dan 4 weken) ziekteverzuim betreft.

Ontwikkeling aantal werknemers ten opzichte van een jaar geleden

(Basis: allen)

- 1 Toegenomen
- 2 Onveranderd
- 3 Afgenomen
- 4 Geen opgave

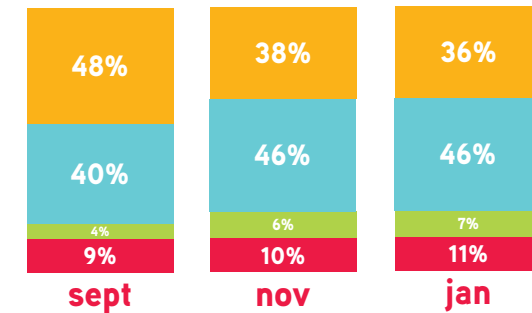
Aantal werknemers gelijk aan jaar geleden

Circa een kwart van de bedrijven geeft aan dat het aantal werknemers ten opzichte van vorig jaar is toegenomen. Het aandeel bedrijven dat aangeeft dat het aantal werknemers is afgenomen, is wat kleiner. Voor de meeste bedrijven is het aantal werknemers gelijk gebleven. Ten opzichte van alle voorgaande metingen zien we geen noemenswaardige verschillen op dit punt, behalve dat er in september vaker sprake was van een toename ten opzichte van het jaar daarvoor.

Ontwikkeling aantal vacatures ten opzichte van een jaar geleden

(Basis: allen)

- 1 Toegenomen
- 2 Onveranderd
- 3 Afgenomen
- 4 Geen opgave

Toename vacatures gelijk aan vorige meting

Ruim een derde van de bedrijven heeft momenteel meer vacatures open staan dan een jaar geleden. Een zeer bescheiden aandeel heeft het aantal zien afnemen en bijna de helft van de bedrijven staat er op dit punt hetzelfde voor als een jaar geleden. Ten opzichte van november zijn de resultaten niet noemenswaardig veranderd. Ten opzichte van de metingen daarvoor ligt het aandeel bedrijven met een toename in het aantal vacatures nu lager.

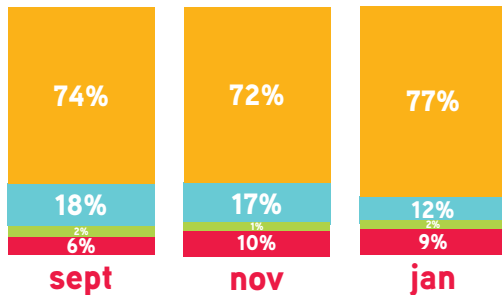

PERSONELE ONTWIKKELINGEN 2/2

Ontwikkeling personele kosten ten opzichte van een jaar geleden

(Basis: allen)

- 1 Toegenomen
- 2 Onveranderd
- 3 Afgenomen
- 4 Geen opgave

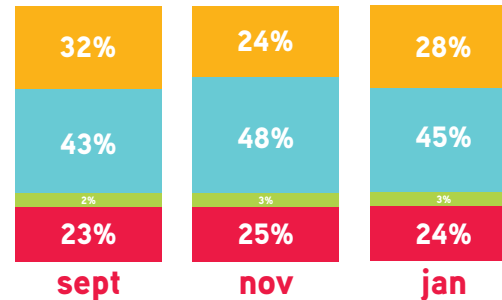
Stijging personele kosten gelijk aan eind 2022

Voor circa drie op de vier bedrijven zijn de personele kosten gestegen ten opzichte van een jaar geleden. Ten opzichte van november 2022 verschilt dat niet wezenlijk, maar in de eerste helft van 2022 lag dat aandeel lager.

Ontwikkeling mismatch vraag en aanbod ten opzichte van een jaar geleden

(Basis: allen)

- 1 Toegenomen
- 2 Onveranderd
- 3 Afgenomen
- 4 Geen opgave

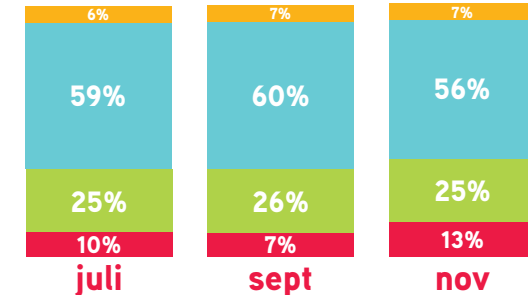
Ontwikkeling mismatch vrijwel onveranderd

Volgens ruim een kwart van de bedrijven is de mismatch tussen vraag en aanbod momenteel groter dan een jaar geleden. 45% van de bedrijven is van mening dat er op dit punt niets is veranderd. Resultaten verschillen niet noemenswaardig van de metingen in 2022, behalve met die van maart toen de mismatch vaker was toegenomen.

Ontwikkeling kwaliteit personeel ten opzichte van een jaar geleden

(Basis: allen)

- 1 Toegenomen
- 2 Onveranderd
- 3 Afgenomen
- 4 Geen opgave

Ontwikkeling kwaliteit personeel onveranderd

Een kwart van de ondervraagde bedrijven geeft aan dat de kwaliteit van het personeel is afgenomen ten opzichte van een jaar geleden en dat zijn er bijna 4x zo veel als bedrijven die een toename van de kwaliteit hebben geconstateerd. Een ruime meerderheid ziet geen verschil in de kwaliteit van het personeel ten opzichte van een jaar geleden. Alle resultaten zijn gelijk aan die van voorgaande metingen.